

**EUROOPA LIIDU
NÕUKOGU**

**Brüssel, 25. september 2006
(OR. en)**

**Institutsioonidevaheline dokument:
2005/0041 (COD)**

**9575/1/06
REV 1**

**CULT 49
EDUC 116
SOC 249
JAI 266
RECH 135
CADREFIN 153
CODEC 505**

ÕIGUSAKTID JA MUUD DOKUMENDID

Teema: Nõukogu 25. septembri 2006. aasta ühine seisukoht eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega luuakse ajavahemikuks 2007–2013 programm "Kodanike Euroopa", et edendada Euroopa kodanikuaktiivsust

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS No .../2006/EÜ,

...

**millega luuakse ajavahemikuks 2007–2013 programm
“Kodanike Euroopa”, et edendada Euroopa kodanikuaktiivsust**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikleid 151 ja 308,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,¹

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust,²

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras³

¹ ELT C 28, 3.2.2006, lk 29.

² ELT C 115, 16.5.2006, lk 81.

³ Euroopa Parlamendi 5. aprilli 2006. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata), nõukogu ... ühine seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja Euroopa Parlamendi ... seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

ning arvestades järgmist:

- (1) Asutamislepinguga kehtestatakse liidu kodakondsus, mis täiendab vastavate liikmesriikide kodakondsust. See on oluline element Euroopa integratsiooni tugevdamisel ja kindlustamisel.
- (2) Ühendus peaks kodanikke täies ulatuses teadvustama nende Euroopa kodakondsusest, samuti selle eelistest ning õigustest ja kohustustest, mida tuleb subsidiaarsust arvesse võttes sidususe huvides edendada.
- (3) Eriti kiiresti on Euroopa kodanikele vaja nende Euroopa Liidu kodakondsust teadvustada seoses Brüsselis 16 ja 17. juunil 2005 kogunenud Euroopa Ülemkogu algatatud laialdase aruteluga Euroopa tuleviku üle. Seepärast peaks programm "Kodanike Euroopa" täiendama teisi samalaadseid algatusi, kuid mitte neid dubleerima.
- (4) Selleks, et kodanikud saaksid täielikult toetada Euroopa integratsiooni, tuleks panna rohkem rõhku nende ühistele väärtustele, ajaloole ja kultuurile, mis on võtmelemendid nende kuulumisel vabaduse, demokraatia ning inimõiguste, kultuurilise mitmekesisuse, sallivuse ja solidaarsuse austamise põhimõtetele tuginevasse, 7. detsembril 2000 välja kuulutatud Euroopa Liidu Põhiõiguste Hartaga¹ kooskõlas olevasse ühiskonda.
- (5) Kodanikuaktiivsuse innustamine ei ole võtmelement mitte ainult rassismi-, ksenofoobia- ja sallimatusevastase võitluse, vaid ka ühtekuuluvuse ja demokraatia arengu tugevdamisel.
- (6) ELi informatsiooni- ja kommunikatsioonistrateegia kontekstis peaks olema tagatud vastavate meetmete laialdane levik ja suur mõju.

¹ EÜT C 364, 18.12.2000, lk 1.

- (7) Selleks, et tuua Euroopa oma kodanikele lähemale ning võimaldada neil täielikult osaleda üha tihedamalt kokku kasvava Euroopa ülesehitamises, tuleb jõuda osalevate riikide kõigi kodanikeni ja seadusjärgsete elanikeni ning kaasata nad riikidevahelisse vahetusse ja koostöösse, andes panuse ühiste Euroopa ideaalide juurde kuulumise tunde arendamisse.
- (8) Euroopa Parlament leidis oma 1988. aastal vastu võetud resolutsioonis, et on soovitav rohkem pingutada, et tugevdada kontakte eri liikmesriikide kodanike vahel, ning märkis, et Euroopa Liidu eritoetus eri liikmesriikide kohalike omavalitsuste vaheliste mestimisprojektide väljatöötamiseks on ratsionaalne ja soovitav.
- (9) Euroopa Ülemkogu on mitmel puhul tunnistanud vajadust viia Euroopa Liit ja selle institutsioonid liikmesriikide kodanikele lähemale. Ülemkogu on innustanud liidu institutsioone pidama ja soodustama avatud, läbipaistvat ja korrapärast dialoogi organiseerunud kodanikuühiskonnaga ning seega edendama kodanike osalemist avalikus elus ja otsuste tegemisel, rõhutades samal ajal põhiväärtusi, mida Euroopa kodanikud jagavad.
- (10) Nõukogu kehtestas oma 26. jaanuari 2004. aasta otsuses 2004/100/EÜ, millega luuakse ühenduse tegevusprogramm aktiivse Euroopa Liidu kodakondsuse edendamiseks (kodanike osalus),¹ tegevuskava, mis on kinnitanud vajadust edendada jätkuvat dialoogi kodanikuühiskonna organisatsioonidega ja kohalike omavalitsustega ning toetada kodanike aktiivset kaasamist.

¹ ELT L 30, 4.2.2004, lk 6.

- (11) Riikidevahelise ja valdkondadeülese mõõtmega kodanikuprojektid on olulised vahendid, et jõuda kodanikeni ning edendada Euroopa-teadvust, Euroopa poliitilist integratsiooni, sotsiaalset kaasatust ja vastastikust mõistmist.
- (12) Euroopa, riikide ja kohaliku tasandi kodanikuühiskonna organisatsioonid on olulised kodanike aktiivseks osalemiseks ühiskonnas ning aitavad elavdada avaliku elu kõiki aspekte. Nad on ka vahendajateks Euroopa ja tema kodanike vahel. Seepärast tuleks soodustada ja innustada nende riikidevahelist koostööd.
- (13) Euroopa poliitika uurimisorganisatsioonid võivad anda ideid ja mõtteid Euroopa tasandil mõttevahetuse pidamiseks. Seetõttu on ka soovitatav ühenduslülina Euroopa institutsioonide ja kodanike vahel toetada meetmeid, mis väljendavad nende pühendumust Euroopa identiteedi ja kodakondsuse loomisele ning kehtestada selleks läbipaistvate kriteeriumidega menetlused info- ja vahetusvõrgustike edendamiseks.
- (14) Samuti on oluline jätkata tegevust, mille Euroopa Liit algatas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta otsuse nr 792/2004/EÜ raames, millega luuakse ühenduse tegevusprogramm Euroopa tasandil kultuuri valdkonnas tegutsevate asutuste edendamiseks,¹ et säilitada ja mälestada peamisi küüditamistega seotud objekte ja arhiive; sellega saab hoida teadlikkust teise maailmasõja koguulatusest ja traagilistest tagajärgedest ning soodustada üldist ajaloo mäletamist, et jätta minevik seljataha ja ehitada tulevikku.
- (15) 7.– 9. detsembril 2000 Nice's kogunenud Euroopa Ülemkogu poolt vastu võetud avalduses spordi kohta märgiti, et “kuigi ühendusel ei ole selles valdkonnas otseseid volitusi, peab ta asutamislepingu erinevate sätete alusel tegutsemisel arvesse võtma spordile omaseid sotsiaalseid, hariduslikke ja kultuurilisi funktsioone.”

¹ ELT L 138, 30.4.2004, lk 40.

- (16) Erilist tähelepanu tuleks pöörata kõigi liikmesriikide kodanike ja kodanikuühiskonna organisatsioonide tasakaalustatud integreerimisele riikidevahelistesse projektidesse ja tegevustesse.
- (17) Kandidaatriigid ja EFTA riigid, mis on EMP lepingu osapooled, on tunnustatud kui ühenduse programmide võimalikud osalejad vastavalt nende riikidega sõlmitud lepingutele.
- (18) 19. ja 20. juuni 2003. aastal Thessalonikis kokku tulnud Euroopa Ülemkogu võttis vastu "Lääne-Balkanit käsitlevad Thessaloniki tegevussuunised: Euroopa integratsiooni poole", milles kutsutakse Lääne-Balkani riike osalema ühenduse programmides ja ametites; seepärast tuleks Lääne-Balkani riike tunnustada kui võimalikke osalejaid ühenduse programmides.
- (19) Programmi tuleks koostöös komisjoni ja liikmesriikidega korrapäraselt seirata ja sõltumatult hinnata, et võimaldada meetmete korrakohaseks rakendamiseks vajalikku kohandamist.
- (20) Programmi seire ja hindamise menetlustes tuleks kasutada konkreetseid, mõõdetavaid, saavutatavaid, asjakohaseid ja tähtajalisi eesmärke ja näitajaid.

- (21) Ühenduse finantshuve kaitsvaid määrusi – nõukogu 25. juuni 2002. aasta määrust (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust¹ (edaspidi “finantsmäärus”), ja komisjoni 23. detsembri 2002. aasta määrust (EÜ, Euratom) nr 2342/2002, millega kehtestatakse nõukogu määruse 1605/2002² üksikasjalikud rakenduseeskirjad – tuleb kohaldada, arvestades eelarvevahendite lihtsuse ja järjepidevuse põhimõtteid, selliste juhtude arvu piirangut, mille puhul komisjon võtab otsese vastutuse nende rakendamise ja juhtimise eest, ning vahendite hulga ja nende kasutamise seotud halduskoormuse nõutavat proportsionaalsust.
- (22) Tuleks võtta ka asjakohased meetmed, et hoida ära eeskirjade eiramisi ja pettust ning saada tagasi kaotatud või valesti makstud või kasutatud vahendid.
- (23) Usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet järgides võib programmi elluviimist lihtsustada, kasutades selleks üldsummas rahastamist ja lähtudes kas programmis osalejatele määratud toetusest või ühenduse toetusest programmi haldamiseks riiklikul tasandil loodud struktuuridele.
- (24) Otsusega sätestatakse kogu programmi kehtivuse ajaks rahastamispakett, mis on eelarvepädevale institutsioonile iga-aastases eelarveprotsessis peamiseks juhiseks 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkulepe Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta³ punkti 37 tähenduses.

¹ EÜT L 248, 16.09.2002, lk 1.

² EÜT L 357, 31.12.2002, lk 1. Määrust on muudetud määrusega (EÜ, Euratom) nr 1261/2005 (ELT L 201, 2.8.2005, lk 3).

³ ELT C 139, 14.6. 2006, lk 1.

- (25) Kuna käesoleva direktiivi eesmärke ei saa liikmesriigid täiel määral saavutada, ja need on programmi tegevuste ja meetmete riikidevahelise ja mitmepoolse laadi tõttu paremini saavutatavad ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev otsus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (26) Käesoleva otsuse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused¹.
- (27) Üleminekumeetmed enne 31. detsembrist 2006 algatatud meetmete kontrollimiseks tuleks võtta vastu vastavalt otsusele 2004/100/EÜ,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Programmi sisu ja reguleerimisala

1. Käesoleva otsusega luuakse programm “Kodanike Euroopa” (edaspidi “programm”) ajavahemikuks 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013.

¹ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

2. Programm aitab saavutada järgmisi üldeesmärke:
- a) anda kodanikele võimalus tegutseda koos ja osaleda üha tihedamalt kokku kasvava sellise Euroopa ehitamisel, mis on demokraatlik ja orienteeritud maailmale, mida ühendab ja rikastab selle kultuuriline mitmekesisus, ning seega arendada Euroopa Liidu kodakondsust;
 - b) arendada Euroopa identiteeti, mis põhineb ühistel väärtustel, ajalool ja kultuuril;
 - c) aidata kaasa sellele, et kodanikud tunnetaksid Euroopa Liitu omasena;
 - d) parandada vastastikust mõistmist Euroopa kodanike vahel, austades ja edendades kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ning aidates samal ajal kaasa kultuuridevahelisele dialoogile.

Artikkel 2

Programmi erieesmärgid

Programmil on järgmised erieesmärgid, mis vastavad asutamislepingu põhieesmärkidele ja mis viiakse ellu riikidevaheliselt:

- a) viia kokku inimesi kohalikest kogukondadest üle Euroopa, et jagada ja vahetada kogemusi, arvamusi ja väärtusi, õppida ajaloost ning valmistuda tulevikuks;
- b) edendada Euroopa kodakondsuse ja demokraatiaga, jagatud väärtuste, ühise ajaloo ja kultuuriga seotud tegevust, mõttevahetust ja arutelu Euroopa tasandil kodanikuühiskonna organisatsioonide koostöö kaudu;
- c) tuua Euroopa oma kodanikele lähemale, edendades euroopalikke väärtusi ja saavutusi, hoides samas mälestust Euroopa minevikust;

- d) soodustada kõigi osalevate riikide kodanike ja kodanikuühiskonna organisatsioonide vahelist suhtlust, aidates kaasa kultuuridevahelisele dialoogile ja rõhutada nii Euroopa mitmekesisust kui ka ühtsust, pöörates erilist tähelepanu tegevustele, mille eesmärk on tugevdada sidet enne 2004. aasta 30. aprilli Euroopa Liiduga ühinenud liikmesriikide ja pärast seda kuupäeva ühinenud liikmesriikide kodanike vahel.

Artikkel 3

Meetmed

1. Programmi eesmärkide poole püüdlmiseks toetatakse järgmisi meetmeid, mille üksikasjad on esitatud lisa I osas:
- a) “Aktiivsed Euroopa kodanikud”, mis hõlmab:
- sõpruslinnu;
 - kodanike projekte ja toetusmeetmeid;
- b) “Aktiivne kodanikuühiskond Euroopas”, mis hõlmab:
- struktuuriabi Euroopa poliitika uurimisorganisatsioonidele (ekspertrühmad);
 - struktuuriabi kodanikuühiskonna organisatsioonidele Euroopa tasandil;
 - toetust kodanikuühiskonna organisatsioonide algatatud projektidele;

c) “Üheskoos Euroopa heaks”, mis hõlmab:

- avalikkuse teravdatud tähelepanu all olevaid üritusi nagu mälestuse jäädvustamised, auhindade jagamine, kunstisündmused, üleeuroopalised konverentsid;
- uuringuid, vaatlusi ja arvamusküsitlusi;
- teavitamis- ja teabelevitamishahendeid;

d) “Euroopa mäletab”, mis hõlmab:

- küüditamistega seotud peamiste objektide ja arhiivide säilitamist ning ohvrite mälestamist.

2. Iga meetme puhul võidakse pidada esmatahtsaks kõigi liikmesriikide kodanike ja kodanikuühiskonna organisatsioonide tasakaalustatud integreerimist, nagu on sätestatud artikli 2 punktis d esitatud erieesmärgis.

Artikkel 4

Ühenduse meetmete vorm

1. Ühenduse meetmeteks võivad olla toetused või riigihankelepingud.
2. Ühenduse toetusi võib anda eri vormides, nt tegevustoetused, meetmetoetused, stipendiumid, auhinnad.
3. Riigihankelepingud hõlmavad teenuste ostmist, nt ürituste korraldamine, uuringud ja teadustöö, teavitamis- ja teabelevitamishahendid, järelevalve ja hindamine.

4. Ühenduse toetuse saamise tingimustele vastamiseks peavad toetusesaajad vastama lisa II osas sätestatud nõuetele.

Artikkel 5

Programmis osalemine

Programmis võivad osaleda järgmised riigid (edaspidi “osalevad riigid”):

- a) liikmesriigid;
- b) EFTA riigid, kes on Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalised kooskõlas nimetatud lepingu sätetega;
- c) kandidaatriigid, kes saavad abi ühinemiseelse strateegia raames, kooskõlas üldpõhimõtete ja üldtingimustega, mis on ette nähtud raamlepingutes nende riikide osalemiseks ühenduse programmides;
- d) Lääne-Balkani riigid kooskõlas korraga, mis kehtestatakse nende riikide puhul nende ühenduse programmides osalemise üldpõhimõtteid käsitlevate raamlepingute alusel.

Artikkel 6
Juurdepääs programmile

Programmis võivad osaleda kõik sidusrühmad, kes edendavad Euroopa kodanikuaktiivsust, eelkõige kohalikud omavalitsused ja organisatsioonid, Euroopa poliitika uurimisorganisatsioonid (ekspertrühmad), kodanike rühmitused ja muud kodanikuühiskonna organisatsioonid.

Artikkel 7
Koostöö rahvusvaheliste organisatsioonidega

Programmiga võib hõlmata Euroopa kodanikuaktiivsuse alaseid ühiseid ja uuenduslikke tegevusi koos asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonidega, nagu Euroopa Nõukogu ja UNESCO, ühiste panuste alusel ja kooskõlas finantsmäärusega ning iga institutsiooni või organisatsiooni erinevate eeskirjadega.

Artikkel 8
Rakendusmeetmed

1. Komisjon võtab programmi rakendamiseks vajalikud meetmed vastu kooskõlas lisa sätetega.

2. Artikli 9 lõikes 2 osutatud menetluse kohaselt võetakse vastu järgmised meetmed:
 - a) programmi rakenduskord, sealhulgas aasta tööplan, valikukriteeriumid ja valikumenetlused;
 - b) programmi erinevate meetmete omavaheline üldine tasakaalustamine;
 - c) programmi järelevalve ja hindamise kord.
 - d) rahaline toetus (summa, kestus, jaotus ja toetuse saajad), mille ühendus annab kõigi tegevustoetuste ja mitmeaastaste mestimiskokkulepete rahastamiseks meetme 1 raames ning avalikkuse teravdatud tähelepanu all olevatele üritustele meetme 3 raames.
3. Kõik muud programmi rakendamiseks vajalikud meetmed võetakse vastu artikli 9 lõikes 3 osutatud menetluse kohaselt.
4. Lõikes 2 nimetatud menetluse raames võib komisjon koostada juhised iga lisa nimetatud meetme jaoks, et kohandada programmi vastavalt prioriteetide mis tahes muudatustele Euroopa kodanikuaktiivsuse valdkonnas.

Artikkel 9

Komitee

1. Komisjoni abistab komitee.

2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 4 ja 7, võttes arvesse selle artikli 8 sätteid.

Tähtajaks otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõike 3 tähenduses määratakse kaks kuud.

3. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 3 ja 7, võttes arvesse selle artikli 8 sätteid.
4. Komitee võtab vastu oma töökorra.

Artikkel 10

Kooskõla ühenduse ja Euroopa Liidu muude vahenditega

1. Komisjon tagab kooskõla ja vastastikuse täiendavuse käesoleva programmi ning muude ühenduse tegevusvaldkondade vahendite vahel, eelkõige hariduse, kutsehariduse, kultuuri, noorte, spordi, keskkonna, audiovisuaalse sektori ja meedia, põhiõiguste- ja vabaduste, sotsiaalse kaasatuse, soolise võrdsuslikkuse, diskrimineerimise kõikide vormide, rassismi ja ksenofoobia vastu võitlemise, teadusuuringute, infoühiskonna ning ühenduse välistegevuse (eelkõige Euroopa naabruspoliitika tasandil) valdkonnas.
2. Programmil võivad olla muude ühenduse ja Euroopa Liidu vahenditega ühised rahalised vahendid, et rakendada meetmeid, mis täidavad nii käesoleva programmi kui asjaomaste muude vahendite eesmärgi.

Artikkel 11
Rahastamispakett

1. Programmi rakendamise eelarveks artiklis 1 nimetatud ajavahemikul nähakse ette 190 miljonit eurot¹.
2. Eelarvepädevad institutsioonid kinnitavad iga-aastased assigneeringud finantsraamistiku piires.

Artikkel 12
Finantssätted

1. Rahaline abi antakse toetusena juriidilistele isikutele. Sõltuvalt meetme laadist ja eesmärgist võib toetusi anda ka füüsilistele isikutele.
2. Komisjon võib anda füüsilistele või juriidilistele isikutele programmi raames teostatud meetmete või projektide eest auhindu.
3. Vastavalt määruse (EÜ, Euratom) nr 2342/2002 artiklile 181 ning sõltuvalt meetme laadist võib lubada kindlasummalist rahastamist ja/või ühikukulu määrade kohaldamist.
4. Võidakse lubada mitterahalist kaasfinantseerimist.
5. Komisjon võib sõltuvalt toetusesaaja ja meetme omadustest otsustada vabastada toetusesaaja kavandatud meetme või tööprogrammi täitmiseks nõutava kutsealase pädevuse ja kvalifikatsiooni tõendamisest.

¹ Summa põhineb 2004. aasta arvudel ja seda võib inflatsiooni arvessevõtmiseks tehniliselt kohandada.

6. Toetusesaaja poolt esitatava teabe hulka võib piirata väikeste toetuste puhul.
7. Teatud juhtudel, nagu väikese toetuse andmise korral, ei pea toetusesaaja tõendama oma finantssuutlikkust kavandatava projekti või tööprogrammi elluviimiseks.
8. Käesoleva programmi alusel neile asutustele antud tegevustoetusi, kes tegutsevad Euroopa Liidu üldistes huvides vastavalt määruse(EÜ, Euratom) nr 2342/2002 artiklile 162, ei vähendata automaatselt nende korduva andmise korral.

Artikkel 13

Ühenduse finantshuvide kaitse

1. Komisjon tagab, et käesoleva otsuse alusel rahastatavate meetmete rakendamisel kaitstakse ühenduse finantshuve pettust, korrupsiooni ja muud ebaseaduslikku tegevust ennetavate meetme kohaldamisega, tõhusa kontrollimisega ja alusetult väljamakstud summade sissenõudmisega ning eeskirjade eiramise tuvastamise puhul tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate sanktsioonidega kooskõlas nõukogu määrusega (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta,¹ nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrusega (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest² ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta määrusega (EÜ) nr 1073/1999 Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta³.

¹ EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1.

² EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2.

³ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 1.

2. Käesoleva programmi raames rahastatavate ühenduse meetmete puhul tähendab määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 artikli 1 lõikes 2 nimetatud eeskirjade eiramine ühenduse õiguse sätete mis tahes rikkumist või majandustegevuses osaleja tegevusest või tegematajätmisest põhjustatud lepingulise kohustuse täitmatajätmist, mis põhjendamatu kuluartikli tõttu kahjustas või oleks võinud kahjustada ühenduste üldeelarvet või mõnda ühenduse täidetavat eelarvet.
3. Komisjon vähendab meetme rahalise toetuse summat, peatab selle väljamaksmise või nõuab selle tagasi, kui ta teeb kindlaks eeskirjade eiramise, kaasa arvatud käesoleva otsuse või kõnealuse rahalise toetuse andmise üksikotsuse või lepingu või kokkuleppe sätete eiramise, või kui ilmneb, et meetet on komisjonilt nõusolekut taotlemata muudetud nii, et see on vastuolus projekti laadi või rakendamise tingimustega.
4. Kui tähtaegadest ei ole kinni peetud või meetme rakendamisel saavutatud edu õigustab ainult osa eraldatud toetuse kasutamist, nõuab komisjon toetusesaajalt kindlaksmääratud tähtaja jooksul selgituse esitamist. Kui toetusesaaja ei anna rahuldavat vastust, võib komisjon ülejäänud rahalise toetuse tühistada ja nõuda juba makstud summade tagasimaksmist.
5. Iga põhjendamatu väljamakse tuleb komisjonile tagasi maksta. Õigeaegselt tagasi maksmata summadele lisatakse intress finantsmääruses sätestatud tingimustel.

Artikkel 14
Järelevalve ja hindamine

1. Komisjon tagab programmi korrapärase järelevalve. Järelevalve ja hindamiste tulemusi kasutatakse käesoleva programmi rakendamisel. Järelevalve hõlmab eelkõige lõike 3 punktides a ja c nimetatud aruannete koostamist.

Erieesmärgid võib läbi vaadata kooskõlas asutamislepingu artikliga 251.
2. Komisjon tagab programmi korrapärase ja sõltumatu välishindamise ning annab Euroopa Parlamendile korrapäraselt aru.
3. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele:
 - a) hiljemalt 31. detsembriks 2010 hindamise vahearuande programmi rakendamisel saavutatud tulemuste ning rakendamisega seotud kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete aspektide kohta;
 - b) hiljemalt 31. detsembriks 2011 teatise programmi jätkumise kohta;
 - c) hiljemalt 31. detsembriks 2015 järelhindamise aruande.

Artikkel 15
Üleminekusäte

Vastavalt otsusele 2004/100/EÜ reguleerib kõnealune otsus enne 31. detsembrit 2006 võetud meetmeid kuni nende lõpuleviimiseni.

Vastavalt finantsmääruse artiklis 18 sätestatule võib programmile teha kättesaadavaks assigneeringud, mis vastavad eraldatud tuludele ebaõigesti makstud summade tagasimaksmisest otsuse 2004/100/EÜ kohaselt.

Artikkel 16
Jõustumine

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Otsust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2007.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

LISA

I. MEETMETE KIRJELDUS

Täiendav teave programmile juurdepääsu kohta

Artiklis 6 nimetatud kodanikuühiskonna organisatsioonide hulka võivad muu hulgas kuuluda ametiühingud, haridusasutused, vabatahtliku töö ja harrastusspordi valdkonnas tegutsevad organisatsioonid.

1. MEEDE: Aktiivsed Euroopa kodanikud

Kõnealune meede moodustab programmi selle osa, mis on spetsiaalselt suunatud kodanikke hõlmavatele tegevustele. Need tegevused kuuluvad kahe järgmise meetmeliigi alla:

Sõpruslinnad

See meede on suunatud tegevustele, mis hõlmavad või edendavad Euroopa kodanike otsekontakte nende osalemisel sõpruslinnade tegevuses. Need võivad olla ühekordsed või esmakordsed tegevused või esineda struktureeritud, mitmeaastaste, mitmepoolsete lepingutena, mis järgivad kindlaksmääratud programmi ja koosnevad mitmest tegevusest, alates kodanike kohtumistest kuni üldist huvi pakkuvatel teemadel toimuvate erikonverentside või -seminarideni (koos vastavate väljaannetega), mis korraldatakse sõpruslinnade tegevuse raames. See meede aitab aktiivselt kaasa vastastikuse tundmise ja mõistmise tugevdamisele kodanike ja kultuuride vahel.

Aastateks 2007, 2008 ja 2009 võib struktuuritoetust anda otse Euroopa Omavalitsuste ja Regioonide Nõukogule (CEMR), s.o organisatsioonile, mille eesmärk on tegutseda Euroopa üldistes huvides ja mis tegutseb sõpruslinnade valdkonnas.

Kodanike projektid ja toetusmeetmed

Kõnealuse meetmega toetatakse mitmeid riikidevahelise ja valdkonnaülese mõõtmega projekte, millesse kodanikud on otse kaasatud. Prioriteet kuulub kohaliku tasandi osalemise innustamisele suunatud projektidele. Selliste projektidega otsitakse uuenduslike lähenemisviiside kaudu võimalikke vastuseid väljaselgitatud vajadustele ning nende ulatus ja rakendusala sõltub ühiskonna arengutest. Soodustatakse uute tehnoloogiate, eriti infoühiskonna tehnoloogiate kasutamist. Need projektid ühendavad eri taustaga kodanikke, kes teevad koostööd või arutlevad ühiste Euroopa teemade üle, arendades sellega vastastikust arusaamist ning tõstes teadlikkust Euroopa integratsiooniprotsessist.

Sõpruslinnade ja kodanike projektide parandamiseks on vaja töötada välja ka toetusmeetmed parimate tavade vahetamiseks, liita kohaliku ja piirkondliku tasandi sidusrühmade (sh avaliku võimu asutuste) kogemused ning arendada näiteks koolituse kaudu uusi oskusi.

Soovituslikult kulutatakse sellele meetmele vähemalt 47% programmi kogueelarvest.

2. MEEDE: Aktiivne kodanikuühiskond Euroopas

Struktuuriabi Euroopa poliitika uurimisorganisatsioonidele (ekspertrühmad)

Asutused, kes pakuvad uusi ideid ja mõtteid Euroopa teemadel, on olulised institutsioonide koostööpartnerid, kes suudavad anda ELi institutsioonidele sõltumatuid strateegilisi, valdkonnaüleseid soovitusi. Nad võivad läbi viia tegevusi, mis pakuvad ainet eelkõige Euroopa Liidu kodakondsuse ning Euroopa väärtuste ja kultuuri teemalisele mõttevahetusele. Kõnealuse meetme eesmärk on tugevdada selliste organisatsioonide institutsioonilist suutlikkust, mis on esindavat laadi, pakuvad tõelist Euroopa lisaväärtust, suudavad avaldada olulist mitmekordistavat mõju ning on lisaks võimelised tegema koostööd käesoleva programmi teiste toetusesaajatega. Üleeuroopaliste võrgustike tugevdamine on selle valdkonna oluline element. Toetusi võib anda mitmeaastaste tööprogrammide alusel, mis koondavad eri teemasid või tegevusi.

Aastateks 2007, 2008 ja 2009 võib struktuuritoetust anda otse ühingule *Groupement d'études et de recherches Notre Europe* ja instituudile *Institut für Europäische Politik* kui asutustele, mille eesmärk on tegutseda Euroopa üldistes huvides.

Struktuuriabi kodanikuühiskonna organisatsioonidele Euroopa tasandil

Kodanikuühiskonna organisatsioonidel on väga oluline roll kodanike kaasamisel ühiskondlikku, haridus- ja kultuurialasesse ning poliitilisse tegevusse, mis ühtlasi tähendab nende osalemist ühiskonnas. Neid on vaja ja nad peavad suutma Euroopa tasandil tegutseda ning koostööd teha. Samuti peavad nad suutma konsulteerimise kaudu osa võtta poliitika kujundamisest. Käesolev meede annab neile võime ja stabiilsuse tegutsemiseks valdkondadeülel ja horisontaalselt oma liikmete ja Euroopa tasandi kodanikuühiskonna jaoks riikidevaheliste katalüsaatoritena ning aitab seega kaasa programmi eesmärkide saavutamisele. Üleeuroopaliste võrgustike ja ühingute tugevdamine on selle valdkonna oluline element. Toetusi võib anda mitmeaastaste tööprogrammide alusel, mis koondavad eri teemasid või tegevusi.

Aastateks 2007, 2008 ja 2009 võib struktuuritoetust anda otse kolmele asutusele, mille eesmärk on tegutseda Euroopa üldistes huvides: Euroopa Sotsiaalsete Valitsusväliste Organisatsioonide Platvorm, Euroopa Liikumine ning Euroopa Põgenike ja Pagulaste Nõukogu.

Toetus kodanikuühiskonna organisatsioonide algatatud projektidele

Kohaliku, piirkondliku, riikliku või Euroopa tasandi kodanikuühiskonna organisatsioonid kaasavad kodanikke või esindavad nende huve mõttevahetuse, väljaannete, propageerimise ja muude konkreetsete riikidevaheliste projektide kaudu. Kodanikuühiskonna organisatsioonide tegevusse Euroopa mõõtme lisamine või sellele tuginemine võimaldab neil suurendada oma suutlikkust ning jõuda laiema publikuni. Otsene koostöö eri liikmesriikide kodanikuühiskonna organisatsioonide vahel aitab kaasa eri kultuuride ja vaatenurkade vastastikusele mõistmisele ning ühiste murede ja väärtuste äratundmisele. Kuigi see võib toimuda üksikute projektide kujul, tagab pikaajalisem lähenemine ka jätkusuutlikuma mõju ning võrgustike ja koostoime arengu.

Soovituslikult kulutatakse sellele meetmele ligikaudu 29 % programmi kogueelarvest.

3. MEEDE: Üheskoos Euroopa heaks

Avalikkuse teravdatud tähelepanu all olevad üritused

Selle meetmega toetatakse Komisjoni poolt, vajaduse korral koostöös liikmesriikide või muude asjaomaste partneritega korraldatud üritusi, mis on sisult ja haardelt ulatuslikud, leiavad eurooplastes sügavat vastukaja, aitavad neis süvendada ühtekuuluvustunnet, teadvustavad neile Euroopa Liidu ajalugu, saavutusi ja väärtusi, kaasavad neid kultuuridevahelisse dialoogi ning aitavad kaasa nende Euroopa identiteedi arendamisele.

Need üritused võivad olla ajalooliste sündmuste jäädvustamine, Euroopa saavutuste tähistamine, kunstisündmused, teatavate teemade käsitlemine üldsuse teadlikkuse tõstmiseks, üleeuroopalised konverentsid ning eriliste saavutuste eest auhindade andmine. Soodustatakse uute tehnoloogiate, eriti infoühiskonna tehnoloogiate kasutamist.

Uuringud

Selleks, et mõista paremini kodanikuaktiivsust Euroopa tasandil, viib komisjon läbi uuringuid, vaatlusi ja arvamusküsitlusi.

Teavitamis- ja teabelevitamisvahendid

Arvestades keskendumist kodanikele ja kodanikuaktiivsuse valdkonna algatuste mitmekesisusele, tuleb vastava Internetiportaali ja muude kanalite kaudu jagada põhjalikku teavet programmi eri tegevuste, muude kodakondsusega seotud Euroopa meetmete ning teiste asjakohaste algatuste kohta.

Aastateks 2007, 2008 ja 2009 võib struktuuriabi anda otse "*Association Jean Monnet'le*", "*Centre européen Robert Schuman'ile*" and "*Maisons de l'Europe'ile*", mis nii riiklikul kui Euroopa tasandil on ühendatud ja mille eesmärk on tegutseda Euroopa üldistes huvides. Soovituslikult kulutatakse sellele meetmele ligikaudu 10% programmi kogueelarvest.

4. MEEDE: Euroopa Mäletab

Käesoleva meetme raames võib toetada selliseid projekte:

- mille eesmärgiks on säilitada natsistlike massiküüditamiste, endiste koonduslaagrite ja teiste suuremastaabiliste kannatus- ja hukkamispaikadega seotud peamisi objekte ja mälestusmärke ja nimetatud sündmustega seotud dokumentide arhiive ning hoida ohvrite mälestust, samuti mälestust nendest, kes äärmuslikes tingimustes päästsid inimesi holokaustist;
- või mille eesmärgiks on stalinismiga seotud massihukkamiste ja massiküüditamiste ohvrite mälestamine, ja nimetatud sündmustega seotud mälestusmärkide ja dokumentide arhiivide säilitamine.

Soovituslikult kulutatakse sellele meetmele ligikaudu 4 % programmi kogueelarvest.

II. PROGRAMMI JUHTIMINE

Programmi rakendamisel juhindutakse läbipaistvuse põhimõttest ja mitmesugustele organisatsioonidele ja projektidele avatuse põhimõttest. Seetõttu valitakse projekte ja tegevusi üldiselt avalike konkursikutsete kaudu. Erandid on võimalikud üksnes väga erandlikel asjaoludel ning täielikus kooskõlas määruse (EÜ, Euratom) nr 2342/2002 artikli 168 lõike 1 punktidega c ja d. Programmis arendatakse kokkulepitud eesmärkidel põhineva mitmeaastase partnerluse põhimõtet, tuginedes tulemuste analüüsile, et tagada vastastikune kasu nii kodanikuühiskonnale kui Euroopa Liidule. Käesoleva programmi alusel ühekordse toetuse lepingute kaudu toimuv rahastamine võib kesta maksimaalselt 3 aastat.

Teatavate meetmete puhul võib tekkida vajadus kasutada kaudset tsentraliseeritud juhtimist rakendusametuse või, eelkõige 1. meetme puhul, riigiasutuse poolt.

Kõiki meetmeid rakendatakse riikidevahelisel tasandil. Need soodustavad kodanike ja ideede liikuvust Euroopa Liidus.

Võrgustiku loomise aspektid ja mitmekordistavale mõjule keskendumine, sealhulgas info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate kasutamine, on olulised ning kajastuvad nii tegevuste laadis kui ka kaasatud organisatsioonide mitmekesisuses. Soodustatakse programmi kaasatud eri huvirühmade vahelise vastastikuse mõju ja koostoime arengut.

Programmi eelarvest võib katta ka kulutusi, mis on seotud programmi haldamiseks ja selle eesmärkide saavutamiseks otseselt vajalike ettevalmistus-, kontrolli-, järelevalve-, auditeerimise ja hindamistegevustega, eelkõige uuringute, kohtumiste, teabetegevusega ja teabe avaldamisega seotud tegevusega ja teabevahetuseks kasutatavate infotehnoloogiavõrkudega seotud kulutusi ning muid haldus- või tehnilise toega seonduvaid kulutusi, mida komisjon võib otsustada teha programmi haldamiseks.

Programmi üldhalduskulud peaksid olema proportsionaalsed kõnealusel programmis esitatud eesmärkidega ja soovituslikult moodustama umbes 10% programmi kogueelarvest.

Komisjon võib vastavalt vajadusele läbi viia teavitamise, teabe avaldamise ja levitamise seotud tegevusi, millega tagatakse programmiga toetatavate meetmete laialdane tuntus ja suur mõju.

III. KONTROLL JA AUDITEERIMINE

Käesoleva otsuse kohaselt väljavalitud projektide jaoks kehtestatakse auditeerimise näidissüsteem.

Toetusesaaja peab tegema komisjonile kättesaadavaks kõik kuludega seotud täiendavad dokumendid viieaastaseks ajavahemikuks pärast lõppmakse kuupäeva. Toetusesaaja peab tagama, et vajaduse korral tehakse komisjonile kättesaadavaks kõik partnerite või liikmete valduses olevad täiendavad dokumendid.

Komisjon võib auditeerida toetusrahade kasutamist kas otse oma ametnike või mõne teise tema valitud kvalifitseeritud asutuse vahendusel. Auditeerimist võib teostada kogu lepingu kehtivusajal ja viie aasta jooksul pärast lõppsumma maksmise kuupäeva. Vajaduse korral võib komisjon teha auditeerimistulemuste põhjal tagastamisotsuse.

Komisjoni töötajatel ja komisjoni volitatud välistöötajatel peab olema nõuetekohane juurdepääs toetusesaaja kontorile ja kogu teabele, sealhulgas selliste auditite teostamiseks vajalikule elektroonilisele teabele.

Kontrollikojal ja Euroopa Pettusevastasel Ametil (OLAF) on samad õigused, eelkõige juurdepääsuõigused, mis komisjonil.
